

“आधुनिक कृषि, प्रविधि, पर्यटन र पूर्वाधार-पैयूँवासीको समृद्धिको आधार”

उपाध्यक्ष याम कुमारी रानाज्यूले पैयूँ गाउँपालिकाको गाउँसभाको

१४ औं अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्नुभएको

आ.व २०८१/८२ आय-व्यय सहितको

बजेट वक्तव्य

गाउँसभाको सचिवालय

पैयूँ गाउँपालिका, पर्वत, गण्डकी प्रदेश, नेपाल

असार ७, २०८१

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू

- १ पैयूँ गाउँपालिकाको गरिमामय गाउँसभाको १४औँ अधिवेशनमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरव महसुस गरेको छु ।
- २ गाँउ सभाको १४ औँ अधिवेशनका सभा अध्यक्षज्यू र गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू सबैमा मेरो हार्दिक नमस्कार एवम् अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

सभा सदस्यज्यूहरू,

- ३ नेपालको संवैधानिक इतिहासमा संविधान सभाबाट २०७२ सालमा जारी गरिएको नेपालको संविधान अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकारको परिकल्पना अनुसार दोस्रो कार्यकालको स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन २०७९ को आधारमा उपाध्यक्ष पदको नेतृत्व सम्हाली दोस्रो कार्यकालको तेस्रो वर्षको सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित छु । यो अमूल्य अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण पैयूँवासी नागरिकहरूलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।
- ४ यस अवसरमा नेपालमा नागरिक सर्वोच्चता र लोकतन्त्रको स्थापना तथा मुलुकको समृद्धि र अग्रगमनका लागि इतिहासको विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलन लगायत बलिदानीपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि विभिन्न चरणका आन्दोलनका क्रममा बेपत्ता भएका नागरिक, घाइते योद्धा र पिडितहरूप्रति उच्च सम्मान साथ घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना व्यक्त गर्दछु । यसै गरी राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, गणतन्त्र र जनजीविकाको सवालमा नागरिक आन्दोलनको नेतृत्व गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै उहाँहरूको योगदानको स्मरण गर्दै त्यसको मुक्तकण्ठले प्रशंसा गर्न चाहान्छु ।

सभा सदस्यज्यूहरू,

- ५ दोस्रो कार्यकालको स्थानीय तह निर्वाचनमा निर्वाचित भई कार्यभार सम्हालेको दुई वर्ष अवधि पुरा भएको छ । यस निर्वाचनमा निर्वाचित भएसँगै अनुभवीहरूको अनुभव, पहिलो पटक निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको उमङ्ग, उर्जा र इच्छाशक्तिको समिश्रण गरी “आधुनिक कृषि प्रविधि, पर्यटन र पूर्वाधार-पैयूँवासीको समृद्धिको आधार” भन्ने मुल नारामा लुकेको पैयूँको समृद्धिको खाकालाई चरितार्थ गरी आफ्नो श्रोत साधन र क्षमताले धाने सम्म नागरिकमैत्री सरकारको रूपमा उपस्थित भएको पैयूँ गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासका पक्षमा स्थानीय सरकार संग नागरिकहरूको अपार अपेक्षा एवम् आशा रहेको छ । उक्त अपेक्षाहरूलाई पुरा गर्न उपलब्ध सीमित स्रोत र साधन तथा अवसरको उच्चतम उपयोग गरी कुशल परिचालनबाट न्यायोचित वितरण र संविधान प्रदत्त अधिकारहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत स्थानीय सरकारको अनुभूति हुनेगरी पैयूँको विकास र समृद्धिको आकांक्षालाई पूरा गर्न

र यस वर्षको बजेट, नीति तथा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन पैयूँ गाँउपालिकाले सर्वपक्षिय भेला राखी सुझाव संकलन गरेको छ । गाँउपालिकाका सबै वडाका वडा स्तरीय भेलाबाट प्राप्त सुझावहरू, गाँउपालिकाका विभिन्न विषयगत समितिका सुझावहरू र विभिन्न शाखाबाट माग गरीएका कार्यक्रम र सुझावहरू ग्रहण गरी समता, समानता र समावेसी हुने साथै स्थानीय सरकारको आभाष हुने गरी कार्यक्रमहरू ल्याउन जोड दिइएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म चालु आर्थिक वर्षको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू र संशोधित बजेट संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछु ।

- ६ पैयूँ गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/८१ मा आन्तरिक आय तर्फ ५७ लाख रुपैयाँ अनुमान गरिएकोमा हाल सम्म रु.३५ लाख ६० हजार ९सय ९६ रुपैयाँ संकलन भएको छ जुन अनुमानको ६२.४७ प्रतिशत हुन आउछ ।
- ७ चालु आर्थिक वर्ष ०८०/८१ का लागि रु.४१ करोड ७२ लाख ८२ हजार ७ सय विनियोजन भएकोमा हाल रु.४१ करोड ८० लाख २४ हजार ७ सय कायम भएको छ । जस मध्ये हाल सम्म २६ करोड ३४ लाख ५६ हजार २ सय २ मात्र खर्च भएको छ जुन विनियोजनको ६३.०२ प्रतिशत हो ।
- ८ पैयूँ गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/८१ मा आर्थिक विकास तर्फ २ करोड १६ लाख १३ हजार रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा रु.१ करोड ३ लाख ३५ हजार ५ सय २६ खर्च भएको छ जुन विनियोजनको ४७.८२ प्रतिशत हुन आउछ ।
- ९ पैयूँ गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/८१ मा सामाजिक विकास तर्फ २३ करोड ८२ लाख ५ हजार ४ सय रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा रु.१६ करोड १ लाख ६९ हजार ५ सय ४७ खर्च भएको छ जुन विनियोजनको ६७.२३ प्रतिशत हुन आउछ ।
- १० पैयूँ गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/८१ मा पूर्वाधार विकास तर्फ ८ करोड ४० लाख १ हजार ३ सय रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा रु.३ करोड ८६ लाख ५५ हजार ९ सय २७ खर्च भएको छ जुन विनियोजनको ४६.०२ प्रतिशत हुन आउछ ।
- ११ पैयूँ गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष ०८०/८१ मा कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ ६ करोड ८३ लाख ७५ हजार रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा रु.५ करोड ७ लाख ३६ हजार ३ सय १४ खर्च भएको छ जुन विनियोजनको ७४.२ प्रतिशत हुन आउछ ।

सभाध्यक्षज्यू, अब म आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य प्रस्तुत गर्दछु ।

- १२ नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका विषयहरू, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ (परिमार्जित), राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, अन्तर

सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, सर्वपक्षीय सुझावलाई समेत आधार लिएको छु।

- १३ "आधुनिक कृषि, प्रविधि, पर्यटन र पूर्वाधार - पैयूँबासीको समृद्धिको आधार" दीर्घकालीन सोच राखी दिगो, एकीकृत र सन्तुलित विकासका माध्यमबाट स्थानीय जनताहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटको लक्ष्य रहेको छ।
- १४ दिगो पूर्वाधारको निर्माण गर्नु, शिक्षा र स्वास्थ्यको गुणस्तर वृद्धि गर्नु रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नु, आधुनिकीकरण सहितको कृषि र पशुपालन तथा जडिबुटी उत्पादन, संरक्षण तथा बजारीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्नु, बजेटको मुख्य उद्देश्य रहेको छ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट हुने उपलब्धिलाई छोटकरीमा प्रस्तुत गर्दछु।

- १५ शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तरमा थप सुधार आउनेछ
- १६ व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालक कृषकहरूको संख्यामा उल्लेख्य वृद्धि भई कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरता हुनेछ।
- १७ स्वास्थ्य सेवामा नागरिकहरूको विश्वास बढ्नेछ।
- १८ सडक सञ्जालको स्तरोन्नति हुनेछ।
- १९ स्थानीय बासिन्दाहरूको जीवनस्तरमा गुणात्मक परिवर्तन हुनेछ।
- २० विकास निर्माणमा स्थानीय जनताको रचनात्मक सहयोग र सहभागिता वृद्धि भई समग्र गाउँपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक स्वरूप समुन्नत हुने दिशातर्फ उन्मुख हुनेछ।

सभाध्यक्षज्यू,

- २१ आगामी आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ का लागि बनेको नीति तथा कार्यक्रमले लक्षित गरेका क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकतामा राखी निम्नानुसारका योजनाहरूमा बजेट विनियोजन गरेको छु।
- २२ कृषि तर्फ उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि, उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन, चिस्यान केन्द्र व्यवस्थापन साथै पशुपालन प्रवर्द्धन र पशु स्वास्थ्य सेवाका लागि रु. १ करोड १० लाख ६० हजार विनियोजन गरेको छु।
- २३ स्वास्थ्य सेवाका लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट रु.७४ लाख ९७ हजार विनियोजन गरेको छु जस मध्ये पैयूँ आधारभूत अस्पताल सञ्चालनका लागि २५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु भने विद्यालय स्वास्थ्य सेवा र उपाध्यक्षसँग सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रमको लागि ७ लाख ५० हजार र अध्यक्षसँग जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परिक्षण शिविर कार्यक्रमको लागि रु.३ लाख विनियोजन गरेको छु।
- २४ ७ नं. वडामा बर्थिङ सेन्टर निर्माणको लागि रु.१८ लाख विनियोजन गरेको छु
- २५ शिक्षा तर्फ गाउँपालिकाबाट रु.१ करोड ९४ लाख २८ हजार ८ सय विनियोजन गरेको छु।

- २६ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका शिक्षिका र विद्यालय कर्मचारीहरूलाई चालु आर्थिक वर्षमा उपलब्ध गराइएको पारिश्रमिक निरन्तरताका लागि रु.८१ लाख ८९ हजार ८ सय विनियोजन गरेको छु ।
- २७ गाउँपालिकामा सञ्चालित पैयू बहुमुखी क्याम्पस र हुवास बहुमुखी क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि तथा पूर्वाधार स्तरोन्नतिका लागि अनुदानका रूपमा उपलब्ध गराउनका लागि रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- २८ युवा तथा खेलकुद र माथि उल्लिखित कार्यक्रम लगायत शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि तथा आवश्यक शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन, व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकास्तरमा जम्मा रु. ९ लाख ४० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- २९ महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखातर्फ कुल रु.१५ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- ३० आपाङ्गता भएका व्यक्ति र आर्थिक रूपले विपन्न नागरिकलाई स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु.४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३१ स्थानीय न्यायिक समितिलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउन रु. ७ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३२ पूर्वाधार विकास तथा गाउँपालिका स्तरीय कार्यक्रमको लागि रु.४ करोड ७ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- ३३ वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमका लागि रु.३ करोड १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३४ भौतिक पूर्वाधार लगायत अन्य क्षेत्रको मागमा आधारित योजना कार्यान्वयनका लागि रु.७० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३५ पैयू गाउँपालिका स्वागत प्रवेशद्वार निर्माणका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३६ सेदी खोला चेक ड्याम निर्माणका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३७ गाउँपालिका क्षेत्रका खेतबारी नजिकका झाडी तथा बुट्यान फडानीको लागि रु.१० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३८ संघ तथा प्रदेश समपूरक योजनाका लागि रु. १ करोड २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ३९ गाउँपालिका र वडा समेतको प्रशासनिक खर्चका लागि रु.६ करोड ४७ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ४० संघ तथा प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरण भई आएका योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ४१ माथि उल्लिखित लगायतका आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूको सम्पूर्ण विवरण अनुसूचीहरूमा समावेश गरेको छु ।

सभाध्यक्षजू,

- ४२ अब म आर्थिक वर्ष ०८१/८२ का लागि पैयूँ गाउँपालिकाको अनुमानित आय व्ययको विवरण पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु।
- ४३ यस गाउँपालिकाका लागि आ.व.०८१/८२ का लागि जम्मा रु.४१ करोड २ लाख ४० हजार ८ सयको अनुमानित आय पेस गरेको छु।
- ४४ जसमध्ये नेपाल सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ रु.८ करोड ८ लाख, सशर्त अनुदानतर्फ रु.२१ करोड ५८ लाख ९५ हजार, समपूरक अनुदानतर्फ रु.६० लाख र राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु.६ करोड ५८ लाख ९९ हजार ९ सय ९९ रहेको छ।
- ४५ प्रदेश समानीकरण अनुदानतर्फ रु.९६ लाख ८२ हजार, विशेष अनुदानतर्फ रु.४० लाख, समपुरक अनुदानतर्फ रु.६० लाख र राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु.२९ लाख ३६ हजार रहेको छ
- ४६ आन्तरिक आम्दानीतर्फ रु.५७ लाख ५० हजार र चालु वर्षमा रहने अनुमानित मौज्दाततर्फ रु.१ करोड ३२ लाख ७७ हजार ८ सय १ रहेको छ।

सभाध्यक्षजू,

- ४७ यसै गरी म अब यस गाउँपालिकाको आ.व.०८१/८२ का लागि जम्मा रु.४१ करोड २ लाख ४० हजार ८ सयको अनुमानित व्यय पेस गरेको छु। जस मध्ये चालु तर्फ रु ३१ करोड २३ लाख ६४ हजार ८ सय (७६.१४ प्रतिशत) र पूँजीगत तर्फ रु.९ करोड ७८ लाख ७६ हजार (२३.८६ प्रतिशत) रहेको छ। विनियोजन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरु अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ।
- ४८ स्थानीय सरकारले प्राप्त गरेका उपलब्धिहरुलाई समुन्नत बनाउँदै आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक सबै क्षेत्रको तीव्र विकास गरी आधुनिक कृषि प्रविधि पर्यटन र पूर्वाधार पैयूँबासीको समृद्धिको आधार भन्ने दीर्घकालीन लक्ष्य पूरा गर्ने अठोटका साथ आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु।
- ४९ बजेट तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट समृद्ध पैयूँ स्थापित भई पैयूँबासीमा खुसी प्राप्ति हुँदै जानेछ।
- ५० प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सबै क्षेत्रबाट सहयोग प्राप्त हुने विश्वास गर्दछु।
- ५१ अन्त्यमा, पैयूँको विकासमा योगदान पुऱ्याउने स्थानीय राजनैतिक दलहरु, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रहरुप्रति आभार प्रकट गर्दछु। आ-आफ्नो क्षेत्रबाट महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुहुने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, श्रमिक तथा श्रमजीवी, स्थानीय नागरिक समाज, बुद्धिजीवी, पत्रकार/सञ्चारकर्मी तथा पैयूँबासी जनतालाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।
- धन्यवाद।

यामकुमारी राना
उपाध्यक्ष
आषाढ ७, २०८१

